

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságokban.

A munka jegyében.

Székesfehérvár, okt. 6.

Kapunyitás előtt áll a parlament. Alig három napba telik s a harmadfélhónapos szünetnek vége. Mennyire más volt ez a politikai holt szezon számos előzőjénél! Pláne a tavalyinál. Az elmúlt esztendőben szinte örökösen szünetje volt az országgyűlésnek, hiszen az abszolutizmusnak oka volt a parlamenti élet léghuzama elöl az elnapolások üvegburájá alatt hemetice elzárkózni. A gyakori szünetek alatt oly nagy volt a zaj, oly sok volt az esemény. És hát pozitív, produktív munka még sem folyt soha a darabontok folytos hercehurcájában. Ami egyébként természetes is. A statáriumok napjai sohasem kedveztek az alkotásoknak.

Nos, az ideai parlamenti szünet más képet mutatott. Teljes szélesönd uralkodott fölötté. Am ez a szélesönd nem szentheverdelnapokat jelentett. Mialatt a belpolitikai rovat oly eseménytelen szürkeséget tüntetett föl, a nagymisztérium java dologidejét töltötte jelentős alkotások gondos előkészítésében. Így aztán most, amikor újra megnyílnak a politikai élet elzárt zsillipjei, egy-kettőre nyilvánvaló lesz a parlamenti szünet szerencsés termékenysége.

Jól mondotta Apponyi Jászberényben, a kabinet alapvető munkát kíván végezni. Csakugyan erre van szüksége a magyar közéletnek, közjogi, közgazdasági, mindenekelőtt és mindenekelőtt pedig közérkölesi tekintetben. Szilárd bázisát a liberális uralom aknáit kegyetlenül, kiméletlenül aláásták, megrongálták. Meg kell erősíteni, ki kell javítani, amennyire szükséges, egészségesen modernizálni kell. Tárnyilagos, lelkiismeretes politikus bizonynyal nem is vitathatja el a koalíciós-kormány-
nak és minden önzetlen munkásának ideirányuló tevékenységét.

Közéletünk a fundamentális átalakulás és megszilárdulás jegyében áll. Azok a feketemájú settenkedők, akik mindenáron kellemetlenkedni szeretnének, ezt persze nem jó szemmel nézik. Ki csodálkoznék rajta? Az ellenség gyalázkodása végelemzésében mindenkor drasztikus formája az elismerésnek. Csak szitkozódjanak. Örvedetes jelenség. Az volna a szomorú, ha áradoznának. Ez a körülményérdembeli fogyatkozásra, de legalább is taktikai hibákra engedne következtetni a koalíció harevonálában. Milyen jó, hogy a két kellemetlen eshetőség közül ezuttal egyik sem forog fönn. Az új rendszer egészséges szemmel, biztos kézzel, ami fő, becsületes principiumokkal helyes irányban dolgozik. Amire nézve a legutóbbi

napok politikai hiráda bőségesen szolgáltat illusztrációt.

Különös elővigyázattal munkál a végrehajtóhatalom a kiegyezés revízióján. Olyan kényes, vesződséges, felelősségterhes munkakör ez, amelybe idő előtt avatatlannaknak, de meg egyáltalán a legkövetlenebb funkcionáriusokon kívül senki nek sem lehet bepillantása, beleszólása. A nemzet bizalommal várja a munka fejleményeit s észrevételeit arra az időre tartja fönn, amikor majd az eredményt lesz módjában megismerni.

In fieri a választási reform is. Mindenki tudja róla, hogy az új érának egyik sarkalatos programpontja. Hangsúlyoztuk már ehelyütt, hogy ezt a fundamentális alkotást máról-holnapra fölfujni — koncedálva az adott esetben az ilyen hamarkész-hamarvész munkának egyáltalán még csak a poszibilitását is — súlyos bűn volna. Éppen azok a körök, akik most oly feketelelkűen türelmetlenkednek, mozgolódnak, izgágáskodnak, éppen ők dobnak az első követ az új korszakra, ha az új választási rendszer amolyan vásári alkotás lenne Bűnt követnének el a készülő törvény alkotói, ha csak egy is kinn szorulna az érdemesek közül, akiknek vétumára, együttmunkálására a nemzet alkotmányos életének szüksége van. De ez a bűn mégis a bocsánandók közé tartoznék

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRGYJA.

A fringia.

A vén kolostor toronyos ablakában
Mélázva áll az ősz Tamás barát,
S a messze tájnak hervadó világán
Tekintele borongva szárnyai át.
Eltűnt a nyárnak minden szép virága,
Nincs többé dal és éllettő sugár;
Kihalt a szín, a fény, kihalt az élet . . .
Az esté szellő búsan, sirva jár.

. . . De hallga csak! . . . Kürtészó rivalg a légben,
És mintha volna harcnak szózata,
Hömpölygve zugó öblös áradalban,
Büszkén harsogva száll a hang tova.
A tájnak fái halkán összesugnak,
Majd megremegve bujrik össze mind,
A vén kolostor felriad mogorván
S Tamás barát figyelve széttekint.

Huszárcsapat közel az alkonyatban.
Mind egytől-egyig dőlceg szép legény.
Erőben, kedvben s lelkes harci vágyban
Nincsen közöttük egyetlen szegény.
Ugrál alattuk a sok kényes állat,

A fényes fegyver vígan megcsörög,
Amint ügetve lassan elvonulnak
Az utakat szegélyező fák között.

Tamás barát sokáig néz utánuk,
A lelke hosszan, némán elmereng
És újra lát egy régi-régi zászlót,
Amint a szélben harcra hívva leng.
Ulána gyermekek tiizes csoportja
— Husz évet köztük egy sem lépte át —
Pirosló arccal, buzgón énekelve
A szent szabadság édes himnuszát.

Fiúk! Az volt a hősök ifjúsága,
Olcso halál s meleg szívek kora.
Dicsőbb idő nemzetnek életében
Ez őcska föld nem lát többé soha.
Ó mennyi fenkölt, lelkes, tiszta lélek!
Ó mennyi vérről átszött áldozat!
Viharral terhes századok letelnek,
De forróbb honszerelmet nem sok ad.

Tamás barátának szíve felmelegszik
S mindkét szemét köny nedvesíti meg.
Egy gondolat szökik öreg fejébe
S a porlepett padlásra fellepeget.
Előkutatja régi fringitáját:
Amelyet vér beh sokszor öntözött,

Kezébe kapja lázas szenvedélytylel
És megforgatja ősz feje fölött.

Pogány Kálmán.

Margitka győzött.

Irt: Törzsök Vilmos.

Soha ennél tanulságosabb história! Nem is mondanám el másképen — igen tisztelt uraim — nem mondanám el semmiért sem; s ha mégis elmondom, oka az, hogy föltétlenül tanulságos.

Legutóbbi időben pedig legfőbb életfeladatomból tüstem magam elé: használni a köznek, javára tenni embertársaimnak.

Ülök egy vén tölgyfa szélén, „hosszu, méla lesben”; de a várt gyors vad nem érkezik. Kezem fásul a fegyveren, szememet öli a folytonos figyelés.

Unalom, fásultság, majd lerge álom feynyeg.

Elaluszom, bizonyosan elaluszom, midőn véletlenül igen érdekes dolog veszi kezdetét, játszódik le szemem előtt.

Teljes erőmből figyelni kezdek . . . Gyönyörű, picike, fényes bogárka pattan ki a tölgy tövéből, melynek lábánál ülök.

Csakhamar négy, öt, még kisebb, de az előbbihez teljesen hasonló bogárka követi; furcsábbnál-furcsább mozdulatokat tesznek; a kisebbek körülfutják a nagyobbakat, csápjait érintik

Mai lapunk 6 oldal.

Halálos bűn terhelné azonban a törvényhozás lelkiismeretét abban az esetben, ha csak egyetlen egy méltatlan is befurakodhatnék az alkotmány vívóarkai közé, hogy becsempesse magával az arulást a barcosok soraiba. Ezeket kell meggondolnia a lelkiismeretes politikusnak és publicistának, mielőtt a választási reformot sürgetni akarná. Ott vannak a nemzetiségek, ott a vörös internacionale, amely minden érdekes hazafias alkotás fölforgatására törekszik. Az ilyen aknamunkásokkal jó eleve számolnia kell a törvény tervezőnek, ami bizony nem kis gondot okoz.

A kiegyezés revíziója, meg a választási reform az alapvető hatalmas munkájának ragyogó iniciáléja. Párasztó munkájuk volt az ideálistelkü krónik ísbarátoknak is iniciáléjuk egyberovásánál. Mennyivel több teher fekszik most azok vállán, akik a nemzet jövődjének könyvébe rajzolják a nagy kezdőbetűt huzamos időt kívánó, türelmes munkával. Ennek az iniciálének tökéletes megalkotása temérdek megelőző intézkedést és alakulást tesz szükségessé. Megelőzőekkel a alkotmányt hatjuk, a koalíció kormányát e tekintetben sem érheti mulasztás vádja. Hiszen a belpolitikai élet halaszthatatlan s aránylag könnyebb kérdéseire egymásután nyújt megoldási módot a most parlament elé kerülő törvényjavaslatokban.

Minden miniszter megtalálta a maga tárcájában azokat a legsürgősebb feladatokat, amelyeket a rendelkezésre álló rövid idő alatt kellett is, lehetett is a gyakorlati életbe átviendő jogszabályok alkotásával rendezni. A reformok közül anyagmennyiségre kíválnak az igazságügyiek. A többi reformalkotás nem kevésbé fontos. Különös nyomatékot kölcsönöz pedig valamennyinek az alkotmány épségének biztosítására, a közélet purifikálására való törekvés mellett a szociális szempontok szerencsés szemmel tartása. Az ily nemes gondolkodással és helyes érzékkel tervbe vett reformok nyomán

mindenesetre új életemek kell megindulnia, amely pompázó milliót fog nyújtani egy szebb nemzeti jövődjé számára.

Alapvető munkát végez a koalíció kormányja a most újra összeült parlament közreműködése mellett közjogi közgazdasági, közérkölesi tekintetben. Alapvető munkájának nagy nemzeti föllendülés lép majd nyomába. Már érezzük is ezt a föllendülést, átalakulást, megújulást. A kabinet egyik minisztere az eucharisztikus körmenetben ott halad a baldachin mögött, a kormány kebeléből két miniszter részt vesz a katolikus naggyűlésen. A Kassai honvédszobornak kormányképviselő mellett történt ünnepélyes leleplezése után pedig — a mai gyásznapon a hűség magyar hazaszeretettel s a szabadságharc nagy igazságainak országvilág színe előtt férfias megvállalásával, koszorút tett a kormány az aradi vértanúk emlékszóbráira.

Ilyen átalakító munka jegyében áll a most újult erővel meginduló parlamenti tevékenység küszöbén a koalíció. A jelek már is mutatják, hogy ettől a munkától nem maradhat el a Gondviselés jutalmazó áldása.

Dr. H. L.

Egy és más az automobilokról.

Bory József találmánya az iparkiallításon.

Nem tudom eléggé ajánlani a közönségnek, úgy a helybelieknek, mint a vidékieknek, hogy minél gyakrabban látogassák meg a mi iparkiallításunkat. Annyi munka, annyi nemes ambíció rejlik ott, hogy valóban raszolgalt a legteljesebb méltánylásra. Lássunk, okuljunk s bizonyítsuk be tettel s ne csupán lelkesedéssel, hogy *nekünk csak a magyar ipar terméke kell!*

Aki a kiállításra megy, a földszinti helyiségekben balról, közel a bemenethez, Hirtling Pál, Kováts György pompás hintóinak a társaságában egy pár automobil is lát.

Hát aztan ez is hazai gyártmány? Automobil? Lehetetlen! — gondolja akárhány

Rögtön megértettem, hogy sirnak, zokognak: hogy a mindenek Urának színe előtt boszút kérő panaszhangokat adnak.

Folytassam-e tovább?

Nem szeretem a pikáns dolgokat melyekből mindig, föltétlenül csak szomorúság, könyek származnak.

Kegyen elég, ha jelzem, mint szomorú tanu, hogy a rokonlátogatásból övéhez visszasiető bogárka, mikoron belépett házába családi boldogságát feldúlva találta.

— Ugyebár Edithkém, úgy lesz, a mint mondom: Igen, igen! Te ismered színdékomat s megengedsz, ha kerlek. Mily sokat szeretnek mondani! Egész életemet föl akarom tárni, igazán, őszintén, hogy tisztán láthasd, bizton megítélhesd, ha méltó vagyok-e a legdrágább kincsre, szerelmedre. Azt tün mondd ki az ítéletet. Elfogadom, ha oia lesz is a boldogságom. Tehát, a mit mondtam. A magnóliák alatt! Vigyázz, kerlek. A mint a káosztania-áléba érsz, tekintsz körül. Lehetetlen, hogy észre ne végy. Irmuskát okvetlen elhozod. O már nagy leány s én föltétlenül bizom benne. Nem akarom, hogy magad jöjj. Aztánl kerlek, majd viszek is valamit, s minck, ha, mint mondd, szeretsz, igen megörülsz.

— Edith, Edith! hangzik az emletről. Edith pedig fut, föl az emeletre. A fényes lépcsőház zeng léptei zajától.

látogató. — Ott künn készült ez, csak a firma ékeskedik rajt idegen pávatollként.

Őszintén megvallom, hogy magam is így gondolkoztam s viláért el nem hittem volna, hogy annak az automobilnak minden porcikáját itthon gyártották. De volt bennem annyi kíváncsiság, hogy magam meggyőződtem az ellenkezőről. A vakációban többször ellátogattam a Bory-familia működésének színterére, az Alsó-Királysorra s a saját szemem győztek meg, hogy az utolsó csavartól a legnagyobbig minden részletet a Bory-műterem állít elő. Egyik fehérvári rézműves — gondolom Veszely — megönti az alkatészt durva formájában, a mesterek aztán elkészítik apróra, finoman, a hogyan a gyárak készítenék.

Annyira belemelegedtem a tanulmányozásba, hogy Bory József találmánya révén szinte önként kinálokzik a téma, hogy egyetmást az automobilokról is elmondjak.

Ákárhogy erőlködünk is ellene, ákárhogy felárk is tőle, ákárhogy viccelik is a német lapok, annyi bizonyos, hogy az automobil a jövő járműve. Ma még leszöljuk, akadályt vetünk az útjába — akar a múlt század közepén a vasutnak, aztán kénytelenek leszünk belenyugodni, hogy az automobil diadalmasan foglalja el a tért mindenütt s a járművek közt vezetni fog. Hiszen a művelt nyugaton már is így van. A párisi boulevardok, a londoni streetek, a berlini Strassek óriási hullámzását el se lehet ma már képzelní a luxus- és tehergépkocsik tömege nélkül, amelyek tonya hangu kúrtejjekkel, hangos tőf tölfölésükkel s a nyomukban terjengő illattal valóban beleillenek ebbe a bábeli zürzavarba. Sikkes kis voiturek, diszes limusinek, méltóságos phaetonok, hatalmas omnibuszok lötnak-futnak föl-alá s a döcögő társaskocsik, a rosszgebéjű fiakkeros gazdái fölük tövét vakarval átják napról-napra, miként szorítja őket háttérbe a modern ember kocsija.

Igy van ez ott már ma is. Hát még ez tán. Az automobil technika odafejlődött ma már, hogy a kezelés egyszerűsége, a menetesség biztos fokozása, vagy lassítása, a kellő időben való fékezés lehetősége szinte kizárják ma már azt a sok veszedelmet, a mely az automobil világhódító útját a kezdet kezdetén jelezte. He-

— Kocsikázunk, gyermekem, szólt a mama. Nagybácsihoz megyünk; régen láttuk.

Edith elsápadt; de szó nélkül men öltözködni.

A fényes fogat csakhamar kirobogott a palota kapui alól.

Bonyhádi Domonkos pedig nem tudott dolgozni.

Ötször, tizszer is bemártotta a tollat, de nem irt egy betűt sem.

A helyett elővette az ócsó nikkell-óráját s nézegette, mint forog a percmogatója.

Végzetlenül lassan forgott.

Domonkos végre is megunta a dolgot, el-tette az óráit, de három perc sem mulhatott el, máris elővette újra.

Oh Istenem, de szeretne volna kinyitni és azt a lomha mutatót előrehajtani!

Domonkos azonban büszke ember, nagyon büszke, ki nyagot, sokat ád a tekintélyre. Nem szabad, soha, még önmaga előtt sem szabad nevetségessnek föltűnnie!

Domonkos hősiesen kitarított; de a mint a toronyóra méla hangja négy órát jelzett, fölugrott s futott a parkba.

Szítátl küssé az eső.

— Annál jobb, gondolá; kevesebben leszünk. Szinte rohant az óriás vadgesztenyék alatt s végét érve a gyönyörű sétánynak, kiakasztotta a huzalokat s belépett az elkülönített helyre.

Zöldelni kezdő jávorfák között néhány csodálatosságú magnólia emeli virágokkal megrakott kapujait.

össze vele, míg végre az öregebb utra kel, a kisebbek pedig betakarodnak.

Persze, rögtön tisztában voltam a dolggal. A családfő bucsuzott itten a fiatal Útraktól, mert régi hagyományból tudta, hogy az uton túl az árokpartban laknak fajrokonai, egy fiatal tölgyfa gyökereit között.

Elkísértem a kis bogárkat hosszú útjára, föltevén magamban, hogy vedelmezni fogom a veszélyben, mint Rafael Tobiaszt.

Védelmem nem volt fölösleges. Egy fogat érkezett, éppen akkor, mikor vendencem már közel volt a kerékcsapáshoz.

Visszatartottam.

Alighogy a fogat elrohogott, vad, kegyetlen vörös hangya rohanta meg a picike jószágot, fölkapta szájába s vitte gyorsan tova.

Igen ám, de a táblával szemben egy meg erősebb, hozzá hasonló rabló tünt föl s csakhamar dulakodni kezdtek a szakmány fölött.

Míg a két kegyetlen martalóc elkeseredett tusája tartott, a fényes bogárka elmenekült. Hosszú, nekem tíz lépésnyi utazás után elérte a túlsó árokpartot s dobogó szívvel tünt el a rokonai házában, a fiatal tölgyfa gyökereit között.

Visszamentem helyemre.

Ah, mily meglepetés!

Ugyanolyan bogárka szökell ki ismét a vén tölgyfa legalsó hancsa alól.

Rögtön utána, mikor ez már eltűnt a sűrű levélharaszt alatt, az elhagyott gyermekbogárkák futottak ki rejtektőlük s apró csápjaikat eg felé tartva zizegtek, zugtak.

lyes kezelés, nyugodt higgadság mellett az automobil-szerencsélenség ép úgy ki van zárva, mintha az egy- és kétfogatú lovaskocsik kocsisai mértékkel tekintenek a hegy levére.

A másik kifogás — még pedig — valljuk meg őszintén — alapos kifogás az automobili ellen — annak drágasága. Automobilt ma 3000 koronán alul alig szerez meg az ember, de egy előkelő kényelmes kocsi, 8—12000 koronába kerül. Természetes, hogy mel'je egy szakavatott chauffeur, gépész is alkalmazandó, a ki ennek az ördögös masinának minden csinját-binját, ezernyi apró részecskéjét tisztesen ismeri.

Mikor ezeket a kifogásokat elmondottam, szinte büszkén gondolok a mi leleményes eszű földinkre, *Bory József technikus gépzésre, a kinek csendi találmánya éppen e tekintetben óriási lépéssel vitte előre az automobil készítését, a ki ezt az ördögös masinát annyira egyszerűsítette, hogy a közel jövőben fele áron lehet egy-egy autobill előállítani.*

Hogy a dolgot eléggé megérthessük, egy kis bevezetéssel fogok szolgálni.

Az eddigi gépkocsiknál — a motoron kívül — még igen sok és igen komplikált szerkezet szükséges, hogy az kifogástalanul működhessen. Az első szükséges rész a frictió, vagyis a kapcsolás, a mely arra szolgál, hogy a motor tengelyét a sebességváltónál összekösse s így a sebességváltozás sima lehetőségét előidézze. Ezzel a készülékkel fokozhatja, vagy csökkentheti az ember a kocsi menetsebességét, esetleg a hátramenést. A mai kocsiknál háromféle sebesség van: kis-, közép- és nagy sebesség, azonkívül van a hátrafelelenés. Mindezeknek az elérésére egy-egy hajzályni pontossággal készített, drága fogaskerékrendszer szükséges. Egy pár egymásba vágódó fogaskerék a kis, egy pár a közép s egy pár a nagysebességhez, hasonlóképen egy kerék-pár a hátrafele menéshez. Mindezek egy burkolatban vannak elhelyezve és csapágyakba tegezelve — össze vannak kötve a hátsó tengelyvel láncsal, vagy pedig a mi még modernbb cardan tengellyel, a mely aztán kúpkerekek által viszi át a kerekre a forgást, illetve az erőt. E főszerkezeten kívül van még az úgynevezett

Ezek alá ült le a boldog ifju s nem telt be nézésével e gyönyörű virágtömegnek, mely bájával, illatával uralkodni látszott a tavaszi pompájában díszlő angolkert fölött.

Könnyebben, gyorsabban futott az idő, midőn végre megjelent az arnyas vadgesztenyesorban a várvárt két kedves alak.

Még a felhők is szétoszlottak s a nyugodni készülő nap rézfényű sugarakat szórt a park virágaira.

A két hölgy a fásor közepén haladt, mikor Bonyhádi észrevette őket.

Rögtön fölkel, leszakított két magnóliarózsát, egy nagyobb Edithnek, egy kisebbet Irmskáknak, azután kiállott a füveses utra és hatalmasat köszöntött.

Ugy tetszett bonyhádinak, mintha Edith kisse meghajította volna az okos fejét.

Mégis, mégis jónak látta újra köszönni; mit annival barátabban tett, mert kívülük az egész angolkerben senki sem mutatkozott.

A hölgyek észrevették a fiatalembert, megállottak s meghajlással fogadták el a köszöntést. Erre Bonyhádi fölemelte a két gyönyörű magnóliavirágot és élénk kezzelmozdulatokkal jelezte, hogy ezeket a szépséges szép dolgokat ő nekik szánta.

A két ifju hölgy tanakodni látszott; majd föltűzve fanyalakat eltűntek a park fái között.

Bonyhádi kémkedve követte őket.

— Lehetetlen, hogy csalódjam, mormogta, lehetetlen! Ő az, ő az, több, mint bizonyos. Ez az ő termete, az ő ruhája... Megszólítottam...

— Mennyire örülök, édes E... Elismült

differenciális, vagyis kiegyenlítő mű, a mely azt a célt szolgálja, hogy a kocsi kanyarodásánál egyik kereket gyorsabban a másikat kevésbé gyorsan forgatja s így a kocsi körben mozog.

Bory József találmánya ezt a nagy nehézséget oldja meg bámulatos egyszerűséggel. *Négy fogaskerékpárt egy, illetőleg két sima kerékel helyettesíti.* A régi automobil szerkezete elfoglalja a kocsi egész alsó részét, úgy hogy ahhoz hozzáférni vajmi nehéz. Itt az egész egyszerű szerkezet a kocsi hátsó részén van. A differenciális, vagyis kiegyenlítő művet, a melyre a fordulásnál van szükség, szintén teljesen mellőzi, mert a dolgot a sima kerék maga végzi el. Természetes ennélfogva, hogy bámulatos egyszerűségénél fogva olcsóbb (fele ára a régihez viszonyítva), nincs kiéve annak, hogy lépten-nyomon összetörök, mint ez hajszálfinomságu fogaskerekkel történni szokott, végül, hogy tisztántartható és könnyen hozzáférhető.

Maga ez a vázlatos leírás — azt hiszem — eléggé érthetővé teszi azt a nagy horderőt, a melylyel e találmány az automobil gyártás terén bir s könnyen beláthatjuk, hogy mily radikális átváltozást fog előidézni.

Még a fentalálóról akarok egyetmást elmondani.

Bory József egyik szerény (bátran mondom ezt a szót, mert minden Bory szinte tulságba viszi ezt a szép tulajdonságot) tagja a Bory-familiának, bátyja a mi kedves szobrászművésznünknek, a kinek tehetsége és művei előtt nálunknál sokkal nagyobb emberek is levetkék már a kalapjukat. Egyébiránt a familia minden tagja patentokon töri a fejét s egész sereg találmánnyal dicsekszik. Bory József régóta foglalkozik már az automobil technikájával. Tanítványa *Kanscher Belának*, a Déli Vasuti műhely főfelügyelőjének, az Iparkiállítás eszméje atyjának. Már évek előtt óriási passzióval kezdte az automobilgyártást tanulmányozni. Székesfehérvár határa csakhamar szik lett neki s áthelyezette magát Innsbruckba, a hol közelebb jutott az ilyenü gyárakhoz. Harom év előtt elnyerte a Ferenc József jubileumi külföldi tanulmányi ösztöndíjat. Az ut egyszerre nyitva állott előtte, hogy

a szó ajkán, arca kipirult, kimondhatatlan megdöbbenés ömlött el egész lényén s remegett, mint a csinyen kapott gyerek.

— Mi horlozza itt, Bonyhádi ur? szólt a szépséges De Ponte Margitka. És tude arca elpirult és őz-szeméi szemrehányólag tekintettek a meglepett fiatalemberre.

Bonyhádi neve hallatára visszanyerte lélekjelenlétét.

— Édes Margitka, szólt, láttam, hogy virágot szedni indult. Gondoltam, nem leszek alkalmatlan, ha e magnóliával kedveskedem...

Margitka elfogadta a pompás virágot; Bonyhádi pedig beszélt még sokat, nagyon sokat, régi kedves történetek visszaszálló hatalma alatt.

„Kedves Edith! irta De Ponte Margit még aznap barátnejához. Csinyünk sikerült. Minden úgy történt, a mint jószóltad Győzelmem bizonyosságául itt küldöm ezt a pompás magnóliarózsát.”

A Bonyhádi esküvőjén különös dolog történt. Mindenki sejtett valamit.

Mikor a vőlegény, karján vezetve mátkáját, a szép de Ponte Margitot, az oltártól kifelé tartott, az első padban egy sűrűn lefátyolozott fekete ruhás hölgy állott, apró kezeiben tartva egy elfonyadt magnóliavirágot.

Mikor a mulkor, a tölgyfa tövében ülve, fájdalmat keltett szivemben a picike, fényes bogárka szomorú esete, azonnal a Bonyhádi Domokos történetjébe jutott az eszembe. „Forgó viszontagság járma alatt nyugtunk” s ma már felejűnk, mire tegnap még esküdűnk.

az automobil technika rejtettebb titkaihoz is hozzá, férhessen. Kiutazott Németországba s mivel mint fizetés nélküli voluntairt sehol sem alkalmazták, beállt a gyárakba egyszerű munkasnak s dolgozott kora reggeltől késő estig. Éjjel pedig otthonában kísérleteket folytatott. E mellett jutott ideje arra is, hogy a technikai szaktanfolyamokat hallgassa, a hol technikus oklevelet is nyert.

Mikor találmányával készen volt, bemutatta és szabadalmat kért rá. Hosszu vizsgálat után meg is kapta. Több gyáros azonnal nagyobb összeget ajánlott fel neki, hogy engedje át számára. Bory azonban hazahozta találmányát s ithon, épen Székesfehérvárott akar gyártatni. Az *Első magyar automobilgyár* munkájának osztályosa s cégtársa *Fai Henrik*, a kivel pénzt, és szaktudást egyesítve igyekeznek az automobil iparnak utat és sikert nyitni.

Üdvözöljük őket s reméljük, hogy reményeink valóra fognak válni.

Bilkei Ferenc.

A kormány az iparkiallításon. Előkelő forrásból vett biztos értesülésünk szerint *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter képviselőtében *Füzy János* dr. miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi miniszterium iparfejlesztési osztályának főnöke a jövő hét folyamán meg fogja tekinteni a *Fejérmegyei és Székesfehérvári Iparkiállítást*. A kiállítás vezetősége a szakminiszter érdeklődését a maga messze kiható horderéjében kellőleg értékelve, széleskörű intézkedéseket tesz arra nézve, hogy a kormány kiküldött illusztris szakértője a kiállítás komplexusáról minél alaposabb áttekintést szerezhessen. Az érdemi rész mellett gondoskodás történik a dekorumról is. A kiállítás igazgatósága a kereskedelmi kormány képviselőjét illő fényvel, unnepejlesen fogja fogadni s a fogadtatás díszre érdekében az érkezés napjáról idejekorán értesíti a kiállítókat, valamint a nagyközönséget is.

Pro domo. A magunk doigáról, a katolikus sajtó ügyéről esik itt szó. Hanem azért nincsen ebben a dologban szerénytelenség éppenséggel semmi. Közérdek ez, a szó legszorosabb értelmében. Itt az új évnegyed, főként pedig itt a téli szezon, amikor még a falusi tűzhelek mellett is megkivánja a parasztember, ha ugyan van fogalma róla, a nyomtatott betűt. És hát új nyugadbe érvén, itt az előlítés ideje. Ez a kérdés anyagi oldal. Ugyan mi van benne közérdekű? Az előlítés végre is, finális manipuláció, kontraktus, amely egyrészt a kiadóra, másrészt az előlítőre tartozik.

Ha így okoskodunk, hát akkor igazán nincs közérdekű dolog a sajtópártolásban, irodalomtámogatásban. Fölmerül azonban itt másrészt az az újabb kérdés, hát szabad-e így okoskodni? Szabad-e az irodalmat, a sajtót üzletnek tekinteni, amelynek hivatása nincsen, ha csak nem az, hogy a kiadó önző érdekeit szolgálja? Megengedett dolog-e ehhez képest az, hogy az irodalomnak semmi vezérgondolata, a sajtónak semilyen vezető iránya ne legyen, ha csak nem jó pénzért a közönség gyöngének minél tetszősebb formában legyezgetése? Kézenfekvő dolog, hogy az ilyen álokoskodás, amennyire tarthatatlan, annyira tisztességtelen és kivételében annyira üldözendő. A sajtó nem szegődhetik magánérdekek béréncévé, nem lehet spekulánsok eszköze, vagyonszerző forrása, miután a sajtónak magas erkölcsi hivatása, kulturális missziója van. És ez teszi a kérdést közérdekűvé s ebből folyólag politikai fontosságúvá.

Mutaja a mult. Tanítja a jelen. A multban a liberalis korrupció legszolgalelkűbb terjesztője

éppen a kereszténytelen sajtó volt. A jelenben, amikor a kormány hazafias akciója a legszebb reményeket kelti minden jó magyar ember szívében, megint a kimúlt korruptió visszamaradt sajtókoldjai ágálnak az új korszak ellen jerikói lármával. Közönyös kérdés-e, magánügy-e hát az előfizetés. Sem valláskeresési, sem pedig ami egyébként benne foglaltatik az előbbi fogalomban — hazafias szempontból nem az.

Mindnyájunk jól fölfogott közös érdeke, hogy a tisztességes, hazafias — mondjuk ki magyarul, hogy — a keresztény sajtó és irodalom folvirágozzék. Közérdekű, lelkiismereti kérdés ez, amellyel ilyenkor évnegyed elején minden öntudatos keresztény újságolvasónak le kell számolnia. Ebből a szempontból kell nézni ezt a fontos kérdést, majd akkor másként ítélni róla a katolikus társadalom, amely a liberális sajtót a maga veritékes garasain oly nagyra növesztette.

Megint a szövetkezetek. Mikor a merkantilizmus meg-megterheli a gyomrát s babérain kis időre pihenni tér, nem azokról a bizonyos mélységekről, sem a kergető bikákról nem álmodik, hanem mindezeknél sokkal veszedelmesebb rémálmomái vannak — a szövetkezetek. No persze. Az okát ugyanis tudjuk. A merkantilizmus hívei, már majdnem azt mondtuk, a nyelentisztelet hítsorsok, a mai idők politikai irányát különben is antiszemitanak híresztelik igen haragosan. Hogyne gurulnának tehát még nagyobb dűhbe, látván, hogy a kormánysszellem nemcsak hogy nem üldözi a gazdasági szempontból oly fontos és áldásos szövetkezeteket, de egyenesen istápolja, gyámolítja őket és megerősítésükre buzdit a főispánok útján. Már ennek fele sem tréfa. Ez ellen demonsorálni kell. Hadl szőljön hát a dicső O. M. K. E., amelynek barsonyában már olyan régen gyönyörködött az újmagyar. Az O. M. K. E. tehát megszólalt és elhatározta, hogy mozog. Világos. A folytonos izgós mozgás hozzá tartozik ahhoz a nyugtalan fajszeretethez, amely a négy kezdőbetűs intézmény életére oly jelentékeny ingerenciát gyakorol. Az O. M. K. E. ilyenformán mozog, mozgólodásra buzditja elváratait, sőt nemokára még azon módozatokat is kifogja spekulálni, amelyekkel legalább ötven percentet valahogy mégis csak javítani lehetne a helyzeten „a hatósági presszióval fámogatott szövetkezeti agitáció” ellensúlyozására, a merkantilizmus érdekében. Szép, szép tisztelt O. M. K. E. Csak mozogjanak. Mindjé jobb, ha az ellentábor jajgat, amtha nekünk kell panaszkodni. Hanem azért a szövetkezetek el ne bízzák magukat. Figyéljék el, semmi okuk sincs rá. Van még küzdelmük elég. Csak dolgozzanak hát. És kettőzött erővel dolgozzanak — a keresztény szövetkezetek.

UJDONSAGOK.

Székesfehérvár, okt. 6.

Rákóczi.

E hó végén nagy ünnepet ül a magyar nemzet. Ekkor érkeznek hazra Magyarország földjére a nagy fejedelem, a legideálisabb szabadsághős halmvai Törökországból Kassára, a kurucok városába végső nyugalmra. Az egész ország ünnepi köntösbe öltözik, hogy méltó fényvel, a hitatos kegyelettel fogadja a két századon át idegenben porladt szentelt halmvakat. Fényes diadalutja lesz a hazakerkező öt rézkoporsónak Orsovától Budapestig, Budapesttől Kassáig, Szeged, Budapest, Kassa városok népe lelkes örömmel várja a nagy Rákóczit szállító különvonatot s egy nemzet szíve dobog fel lelkes, szent tűzben azokon a nagy napokon.

Országiszerte ünnepnapja lesz a magyarnak. Kicsiny és nagy, szegény és gazdag hódolatokkal ünneplik emléket a libertászsló ideális lelki hordozójának.

Öskoronázó városunk közönsége bizonyára örömmel fogadja a hírt a *Belvárosi Katolikus Kör* vezetőségének elhatározásáról, melylyel a nagy szabadsághős emlékezetének méltó megünnepléséről gondoskodik.

Az ünnepély az eddigi megállapodások szerint *október hó 28-án fog a Szent István-teremben lefolyni*. Az ünnepség ének, zene és szavalati számok fényes keretében kíván áldozni a nagy Rákóczi dicsőséges emlékének.

A párbaj ellen.

A magyar párbajellenes szövetség igazgatósága *Desseffy* Arisztid elnöklésével köz lebből ülést tartott, amelynek ötletét a legutóbbi súlyos kimeneteli párbaj szolgálta. Az igazgatóság több tagjának érdekes hozzászólása után egyhangulag elfogadták az elnökség részéről előterjesztett következő határozati javaslatot:

Azzal a legutóbb vivott megdöbbenő pisztolypárbajjal szemben, melynél „összeszóltkozás” miatt az egyik fel adott mellé hanyatlott össze, az Országos Párbajellenes Szövetség ma tartott igazgatósági ülésében hozott határozatában erkölcsi kötelezettségnek tartja, hogy minden nemesebb emberi érzés nevében *elítélje a párbaj elterjedését a párbaj emberellenes elítélésnek további kitűzési ellen*. Utalunk a miénkél nem kevésbé önzetes angol tarsklomra, amely a párbajt már régen kizárta kebeléből s azt nemcsak drámai törvénnyel tette lehetetlenné, hanem közvéleményének állásfoglalásával is végképpen eltörölte. Utalunk az egész Nyugaton megindult hatalmas áramlatra, melylyel az ökológia ezen durva elítélete ellen a társadalom legjobbjai, köztük előkelő vitez katonák, odaadó ferhas küzdelmet folytatnak, hogy a párbajt, mint az emberi érzést, erkölcsök és józan felfogást egyaránt megbotránkoztató, hamis bálványimádást, gyokerestől és végképpen megdöntésük. *Ujbol is tisztelttel kérjük a magas igazságszerető kormányt és az országgyűlést, hogy az egyéni becsület jokolat védelmet és a párbaj eltorleszt akár törvény, akár megfelelő novelláris intézkedés útján biztosítsa. Addig is tisztelttel kérjük a sajtót, hogy a párbajról semmiféle közlést le ne adjon*. Vegül appellálunk a segédelt köteletségérzetere, hogy a rajtuk bizott becsületbeli ügyeket, amennyiben azokat önmaguk bekes uton, lovagiasan elintézni nem képesek, terjesztsek elfogulatlan becsület-, illetőleg párbajbírószakok elé és mi kijelentjük, hogy az Országos Párbajellenes Szövetség kezdeményezésére alakult állandó becsületbírósnál leendő közbenjárásra a szövetség vezetősége mindenkor és mindenkinék szolgálataira áll. Budapest 1906. október 4. Az Országos Párbajellenes Szövetség üléséből: *Desseffy* Arisztid ügyvezető alelnök. *Gergely* Ede főtitkar.

A minden tekintetben humánus, logikus fölfogásra valló határozat széles körökben élénk helyeslést keltett.

— **Vértanuk napja.** Ezernyolczszáznegyvenkilenc október hatodika nagy nap a magyarok történetében. Gyászos emlék, fájó seb, amelynek sajtása nem szűnik meg soha. Ötvenhét éve annak, hogy az aradi tizenhárom mártírságban feltele ki nemes lelket. Az idő eljar, de ezt a fontos dátumot a magyar nemzet szívéből ki nem törölheti soha. Megbocsátottuk. Keresztény köteletségünk volt. De Aradot nem fogjuk effeledni, amig magyar lakik e hazában. . . . Az idei gyásznap kegyeletes ünneplésében a komor színek közé esodálatos lényt hoz a magyar kormány koszorúja. Ötvenhét esztendő óta ez az első virág, amelyet a hivatalos Magyarország nyújt a vértanuk emlékének. Mennyi vigasztaló mozzanat van ebben a koszoruban. Sírvirág,

de egy nemzet föltámadása szól ki belőle. Megvirrad még valaha. Nem lesz mindig éjszaka — a magyarnak. Már látjuk is a hajnal pirját. Az idei gyásznapon tehát minden bánatos emlékezésünk mellett is melegséggel telik meg szívünk. Érezzük, hogy a hazafiságot zsibbasztó korruptió esztendei után, most végre megtanulunk szeretni, remélni. . . .

Városunk hagyományos kegyelettel ülte meg a nagy gyászünnepet. Dél előtt 8 órakor gyászmise volt a vértanukért a ferencesek templomában. A szent misét Kudelka Gellért házfőnök mondotta. Ott voltak: az agg 48-as honvédek *Gánóczy* Flóris vezetésével, a főreáliskola, valamint a kereskedelmi iskola tanárai vezetésével. A főgimnázium ifjúsága a ciszterciák templomában hallgatott gyászmisét. A nagy nemzeti gyász alkalmából a városházán kitűzték a gyászlobogót.

— **A férfi zárandoklat**, mint már jeleztük, e hó 14 én vasárnap, magyarok Nagyszönyőjének ünnepén indul külön vonaton Bodaikra, a székesfehérváriak kedves bucsufőhelyére. A zárandoklatot maga *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök vezeti s ugyancsak ő mondja Bodaikon a misét és a szent beszédet. A résztvevők szombaton, október 13-án délután 5 órától kezdve elvégzik a gyónást a székesegyházban s ugyanott vasárnap reggel 6 órakor a szent áldozást. A különvonat reggel 8 óra 15 perckor indul Székesfehérvárról. A menetben való részvételre jogosító igazolvány kapható mindkét plebánián, valamint a katolikus legényegyesület Távirda-utca 6-ik szám alatti házában. A vasuti jegy ára Bodaikra s vissza 1 korona.

— **A hétfői közgyűlés tárgyai.** A hétfőn megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába pótlólag a következő két pontot vették föl:

Rákóczi Ferenc és *Tokoly* Imre tetemeinek Budapestre hozatala alkalmával tartandó ünnepélyre a város részéről kiküldendő küldöttség meg lakítása és több indítvány tárgyalása.

A városi tanács előterjesztése a Mantz János kisdudovda övönője fizetésének megállapítása tárgyában.

— **Az Oltáregylet október havi szent miséje** a szeminiáriumi templom javítási munkálatai miatt nem fog megtartatni.

— **A drágasági pótlék.** A városi fogyasztási hivatal alkalmazottai 15 százalékos pótdát kértek a várostól. A város közgyűlése helyt is adott a kérelemnek és drágasági pótlék fedezését a fogyasztási adók jövedelméből határozta el. Az ügy jóváhagyás végett a miniszterhez került, aki azonban mai leiratában sok reménynek szárnyát szegte, kijelentvén, hogy a jelen körülmények között meg nem engedheti a 15 százalékos drágasági pótléknak a fogyasztási jövedelmekből való fedezését.

— **Ismeretlen tolvaj.** Tegnap éjjel ezideig még ismeretlen tolvaj jart *Rechnitzer* Soma nádor-utcai nagykereskedőnek a Várkapu-utcára nyíló udvarán. A tolvaj, az udvarra elszállítás végett kihelyezett ládak egyikét feltörte és abból 90 korona értékű vásznat és cernaneműt, továbbá női harisnyákat lopott el. A rendőrség megindította a nyomozást, de ezideig a tolvajt nem sikerült elfogni. A gyanu kőborcigányokra irányul.

— **Előadás után.** A Kossuth-utcai Balaton kávéházban napok óta egy orfenumtársulat játszik. Tegnap este *Kovács* József mészárossegéd összevezesett a társulat igazgatójával *Wéisz* Lajossal, amiért azután kiutasították a helyiségből. *Kovácsot* bosszantotta a dolog, ezért az utcán rálesett *Weiszre* és amit sem sejtő embert többször arculcsapta. Ugyancsak így jart *Pör* Nelli is, aki csillítani próbálta a feildühöd mészáros. A bántalmazottak feljelentést tettek a rendőrségen.

— **A világitás.** Lehetetlen szóval nem tennünk azt az egyiptomi sötétséget, amely tegnap este hét óra tájt a városra borult. A jótékony hold amely jó időn keresztül sziveskedett a villanylámpák kiegészítésével rozsdavörös színben piszlakoló huzalait pótolni, tegnap nyugodtan pihent felhő mögött, mi pedig, akik az utcán jártunk nyugtalanul tekintettünk jobbra is, balra is, hogy melyik percben használja fel valaki a sötétség oltalmát és sújt bennünket főbe úgy, hogy azt se tudjuk, kinek köszönjük meg a szivességet. Úgy tudjuk, hogy a város 33 ezer koronát fizet évenként a világitásért, a magánfogyasztók szintén nem kis áldozattal járulnak hozzá, hogy a Schuchert cég 25% tisztá használatra dobjozzék — talán mindezt megérdemlené ez a mélyen tisztelt város, hogy beállítanak azt a harmadik dinamogépet is és nem szolgálatna a társulat okot az ilyen skandalumokra. Utóvégre nem muszáj ám azt a tiszta nyereséget éppen ebben az évben 50%-ra emelni. Aztán meg, ha azokat a huzalokat is kicserélnék már egyszer, abba se pusztulna ám bele a társulat. Talán ezt a főmérnök ur is tudná, hiszen ő a város érdekeinek külön díjazott őrje és védelmezője.

— **Névváltoztatás.** Dezsák István bieskei illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel *Hollósi*-ra változtatta.

— **Halál az utcán.** Tegnap délelőtt a Kigyó-utca 5-ik számú háza előtt öreg koldusaszszony, aki mellén a 63-ik számú koldusbárcát viselte, hirtelen meghalt. A rendőrség részéről a helyszínen *Bierbauer* Viktor dr. tisztifőorvos és *Szűts* Lajos rendőrbiztos jelentek meg. Az orvosrendőri vizsgálat a halál okául szívizületét konstataált. Most következett volna az elhunyt személyazonosságának megállapítása, de biz ez mindeddig nem sikerült, mert a 63-ik koldusbarca bejegyzett tulajdonosa *Veszprémi* Istvánné már régen meghalt. Így a halott csak bitorolta a jogot, amely tulajdonképpen *Veszprémi*-nének adatott. A rendőrség mindamellett bizik, hogy a halott kilétét rövidesen megállapítja.

— **Új gyógyszerter.** A belügyminiszter Vértessacska községben önálló gyógyszerter felállítását engedélyezte és a gyógyszerter jogot *Janovich* István gyógyszerésznek adományozta.

— **Találkozás az országúton.** *Juhász* István tabajdi lakos a napokban a határból hazafelé igyekezett a faluba. Alig volt egy kilométernyire a céltól, amikor összetalálkozott régi haragosával, *Sörös* Józseffel és ennek husz éves fiával. Az apa és fia mísem szölvá, *Juhász*ra támadtak és a kezükben levő kapák nyeleivel addig ütötték, amíg vértől borítva össze nem esett, azután pedig, mint kik jól végezték dolgukat, a szerencsétlen embert ott hagyták az úrszálen s tovább álltak. *Juhász* István, akit falubeliek találtak meg és vitték haza lakására, feljelentést tett bántalmazói ellen.

— **Csaló cigány.** *Györgyi* József 60-ik gyalogezredbeli közlegény a Budai-uti gyalogsági laktanya kapujában a *lógált*, mikor *Kolompár* Veső kőborcigány megszólította, hogy nem venne-e tőle egy aranygyűrűt, amelyet csak nemrég talált. *Györgyi* megnézte a gyűrűt és miután megletszett neki, meg is egyezett a cigánnyal négy koronában. Ebből kettőt rögtön átadott *Kolompárnak*, kettőt pedig akkorra ígért, ha meggyőződést szerez arról, hogy a gyűrű tényleg arany. E célból bement a kaszárnyába, ahol azonban hamarosan felvilágosították, hogy a gyűrű rézből való és értéke legfeljebb 20 fillér. *Györgyi* most már futva igyekezett a kapuhoz. *Kolompár*hoz pénzt visszakérni. A cigány ekkorra már megszökött, csak egy kis porfelleg jelezte az utat, hogy merre menekül. *Györgyi* sem volt rest, üldözőbe vette a menekülő tolvajt és többek segítségével, vagy két órai hajsza után a vasúterén elfogta. *Kolompárnál*, amikor a rendőrségen megmótózták, még négy darab hamis gyűrűt találtak. A csaló cigányt átkísérték az ügyesség fogházába.

— **Szökevény huszár.** Hogy nem mindig gyöngyvet a katonáért, bizonyítja *Csutor* Gáspár huszár esete, aki jó egy hónappal ezelőtt megszökött a Szombathelyen állomásozó 11-ik huszárezredtől. *Csutor* szökése óta katonaruhában bejárta az egész Dunántúlt, gondosan kerülve a helyeket, ahol katonaság állomásozik. A

falvakba is csak éjjel mert belopódzni, hogy életmet kolduljon. Folyó hó 4 ént végre a csendörök Csőr község határában elfogták a szökevény huszárt és átadták a 69-ik gyalogezred parancsnokságának.

— **Hirtelen halál.** *Libényi Palkovics* Katalin a Salétrom-utca 23-ik számú ház tulajdonosnője tegnap délután bement lakójához özvegy *Rémái* Istvánnéhoz, miután feltűnt neki, hogy az asszonyt egész nap nem látta. Legnagyobb ijedelmére *Rémái*nt a szobapadlóján elterülve, hol-tan találta. Az esetet nyomban bejelentette a rendőrségnek, ahonnan *Liszt* Ferenc rendőrbiztos és *Palánszky* Miklós dr. kerületi orvos szálltak ki a helyszínre. Az orvosrendőri vizsgálat a halál okául szívizületét konstataált. Özvegy *Rémái* Istvánné holttestét beszállították a volt városi kórház hullaházába.

Dr. Kovács János ügyvédi irodáját Megyeház-tér 4. sz. alá helyezte át.

Élőkelő illusztrált folyóirat terjesztésére keresek ügyes urakat, esetleg intelligens hölgyeket. Ajánlatok Fejérmegye bármely helységéből levélben sirgósan a következő címre küldendők: Huszár Béla, Budapest IV. Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

Szigeti és Társa fényképészeti és festészeti műintézet Székesfehérvár, Kossuth-utca 9. sz. Nagytasokat bármely kis fénykép vagy természet után aquarell, platin, vagy olaj kivitelben. Elsőrangú munkáért szavatol Szigeti és Társa.

Közdzadaság.

Az idei szüret.

A szeptemberi esős időjárás a szőlőkben tetemes kárt okozott; jóformán alig van borvidéke az országnak, ahol a nyári nagy remények teljesülének. Az eső miatt sokfelütt időelőtt kezdik meg a szüretet. A szőlészeti és borászati felügyelők kerületenkint a következőket jelentik:

A *budapesti* kerületekben a huzamosabb idő óta tartó esőzés a szőlőbogyók felrepedését és rothadását idézte elő, úgy hogy közepes minőség mellett csak gyenge közepes termés várható. — A *szekszárdi* kerületben szept. elejétől kezdve egy a termésmennyiség, mint a remélt minőség hanyatlott. — A *pécsi* kerületben a szeptember közepén beállott esőzés jó hatással volt a szőlőkre. Ha az esőzés megszűnik s a szőlő nem fog rothadni, a termés legalább is jó közepes minőségű lesz. — A *csáktornyai* kerületben mennyiségileg gyenge közepes, minőségileg azonban jó termés várható. — A *lapcai* kerületben egy mennyiségileg, mint minőségileg gyenge termés várható. Az időjárás az egész év folyamán kedvezőtlen volt. — A *soproni* kerületben egy mennyiségileg, mint minőségileg jó termés várható. — A *pozsonyi* kerületben a szeptember havi kedvezőtlen esős időjárás a szőlő rothadását okozta. Ha az esőzés tovább tart, idő előtt kell szüretelni. — A *nyitrai* kerületben szeptember első napjai a szőlő fejlődésére igen kedvezőek voltak és lehetett remélni, hogy a mennyiségileg gyenge, közepes termés jó minőségű lesz. A tíz nap óta tartó esőzés azonban a szőlő érését megakasztotta. Általában a termés egy mennyiségileg, mint minőségileg csak gyenge közepes lesz. — A *balassagyarmati* kerületben a szőlő fejlődése, kivéve a perenoszpóra által erősebben megégett területeket, jó. — Az *egri* kerületben a meglévő kevés szőlőtermelés a folytonos esőzés miatt rothadásnak indult. A szüret megkezdődött. — A *miskolci* kerületben a mennyiségileg csak közepes vagy közepesen aluli termés várható. — A *tarcai* kerületben a mennyiséget tekintve közepesen aluli, minőségileg azonban jó termést várnak. — *Tokajhegyalján* az aszuképződés megindult s kedvező őszi idő esetén jó aszutermés is lehet. — A *munkácsi* kerület-

ben szeptember folyamán kevés megszakítással nagy esőzések voltak. A fűrtök erősen rothadnak s az amugy is közepes termésmennyiség csökken. — A *szalmári* kerületben a termés minősége a közép és közepesen aluli mennyiség mellett jónak ígérkezik. — A *szilágysomlyói* kerületben a szeptemberi esőzés és a légköri lehűlés a szőlő fejlődését megakasztotta. — A *biharadi* kerületben a termés mennyiségét illetően általában a panasz. Kat. holdanként legfeljebb 12—15 hl. bor remélhető. — A *ménési* kerületben az időjárás folytonos esőzés miatt kedvezőtlen. Ha az idő szüretig jobbra nem fordul, csak közepes minőségre lehet számítani. — A *fehérléplomi* és *szabadkai* kerületekben a folytonos esős időjárás miatt a szüret majdnem mindenütt megkezdődött. A szőlő rohamosan rothad. — A *kecskeméti* kerületben a tul sok eső miatt a szőlő nagyon rothad. Ez okból a szüretelés teljes erővel megindult. A minőség nagyon gyenge. — A *nagyenyedi* első kerületben közepesen aluli termésmennyiség s ha a szőlő nem fog rothadni, jó minőség várható. — A *nagyenyedi* második kerületben mennyiségére jó közepes, minőség tekintetében pedig jó termés várható. — A *dicsőszentmártoni* kerületben a meleg és esős időjárás miatt a szőlő elég nagy mértékben rothad. — A *marosvásárhelyi* kerületben a hűvös, esős idő miatt a szőlő lassan fejlődik és többé-kevésbé rothad.

Felölös szerkesztő: **Dr. HELVEY LAJOS.**

Piaci árak.

Székesfehérvár 1906. október 6-án
(100 klg számítva.)

	kor. fill.	kor. fill.
Buza:	12 80	14 —
Rozs:	11 60	12 —
Árpa:	12 30	12 60
Zab:	13 50	13 60

Forgalom élénk.

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Székesfehérvárott, a Barátok épületében (azelőtt Özv. Hanel Antalné-féle üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktáron tartok nagy választékban elsőrendű *Szepességi*, *Liptószentmiklósi* és *Rözsahelyi* vásznak és sifonokat, *Damask* ágy- és asztalneműek, káves terítékek, fehér és színes vászon-zsebkendők, törülközők, törülközők, kanavásznak, pique, zsinóros atlasz és jól mosható divatos színes parget, egy a legfinomabb ing- és bluz-zefireket. Továbbá dúis választék ágy- és asztalterítőkől, ablakfüggönyök, szőnyegek, házilag készült paplanok, matrac-szövetek és roletta-vásznakban.

Menyasszonyi, gyermek-, csecsemő-kelengyék és uri fehérneműek a legegyszerűbből a legdiszesebbig készíttetnek.

Elsőrangú összeköttetésem következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyra-becsült vevőimnek mindenkor a legjobb, legfrissebb árut a legelőnyösebb árban számíthatom.

Vállalatomat szives jóindulatukba ajánlván

Kiváló tisztelettel

Sövegjártó Jánosné,

törvényszéki legjegyzett cégtulajdonos.

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

Székesfehérvári első Butorraktár

Sas-utca 6. szám,
a „Fekete sas” szállodával szemben.

Van szerencsám a n. é. helybeli
és vidéki közönségnek a már 40 éve
jó hírben álló saját készítményül

kárpitos és asztalos BUTORAIMAT

nagy választékban, szilárd és izlés-
teljes kivitelben, pontos kiszolgálás
és jutányos árakban ajánlani.

Nemkülönbön e szakmákban
vállalkozom kívánatra külön raj-
zok szerint elkészítendő minden-
nemű kárpitos és asztalos munkák-
ra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel.
Füstér Imre.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyel-
mébe ajánlom.

Raktár tartok mindennemű ruga-
nyos hintókból és különböző üzleti
kocsikból. Javításokat a leggyorsab-
ban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,
Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók

magyar irodalom művei

kilencedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferenc munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Wlassics Gyula*.
Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.
Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erődi Béla*.
Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferenc*.

A már előbb megjelent nyolc sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes*.
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kozma Andor*.
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferenc*.
Balassa Bálint báró és Zrinyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Széchy Károly*.
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Vadnai Károly*.
Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bánóczy József*.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.
Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Fercenyc Zoltán*.
Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Badics Ferenc*.
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Négyesy László*.
Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Rákosi Jenő*.
Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Váczy János*.
Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál*.
Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Guszláv*.
Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Guszláv*.
Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Angyal Dávid*.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferenc*.
Kuruc költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erdélyi Pál*.
Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Alexander Bernát*.
Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Fraknoi Vilmos*.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál*.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Berzeviczy Albert*.
Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József*.
Tompa Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Lévay József*.
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.
Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál*.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent *Shakspeare összes művei hat kötetbe* kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

EGYHÁZMEGYEI KÖNYVNYOMDA

SZÉKESFEHÉRVÁROTI,

☐ KOSSUTH-UTCA II. SZ. ☐

Készít a legfinomabb kivitel-
ben minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

tisztán és csinosan, a leg-
☐- jutányosabb áron. -☐

Megrendelhetők:

Nevjegyek, meghívók, eljegyzési
és esketési tudósítások, számlák, címkek
és levelepapírok borítékokkal.

Arjegyzékek, körlevelek, hirdeté-
nyek és írtárgyszakok.

Évi jelentések, mérlegek, kimutatá-
sok, hivatalos nyomtatványok és gya-
súlapok.

Rovatolt táblázatok számadások-
hoz és nyilvántartásokhoz.

Röpiratok, füzetek, könyvek, folyó-
iratok, nagyobb művek stb.

Állami és magánhivatalok részére
szükséges mindennemű nyomtatványok;
továbbá hivatalos levél- és okmánybori-
tékek minden alakban stb.

Raktáron tart:

Keresztelési, bérálási, eljegyzési,
esketési és halálzási anyakönyvi ivatek;
továbbá alapítványi és templomszámadási
ivatek merített papíron.

Keresztelési, esketési és halálzási
anyakönyvi kivonatokat.

Templomszámadási jegyzőkönyve-
ket, iktató- és postakönyveket.

Elhcsátó leveleket, eljegyzési bi-
zonyítványokat, családi értesítőket, ke-
resztelési kivonatokat.

Misealapítványi leveleket. Bérma-
jegyeket stb.

A könyvekhez szükséges nyomtatványok
tetszés szerint fűzve, kötve vagy ezek
nélkül szállíthatnak.